



کتابخانه مرکزی
Central Library
Tehran University

احاطه من کتب و اسناد

قانون حمایت حقوق

مؤلفان و مصنفان و مترجمان



کتابخانه مرکزی
Central Library
Tehran University

1303

1303

بیتایات خداوند تعالی

ما

محمد رضا پهلوی آریامهر شاهنشاه ایران

نظر بصل بیت هشتم و نهم قسم قانون اساسی مقرر میداریم:

ماده اول - قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان هنرمندان که بتصویب مجلسین سنای

و شورای ملی رسیده و پیوست این دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

۱۳۴۸

تاریخ بیت دوم و نهم

ماده دوم - هیئت دولت تا موراجرای این قانون هستند.

قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان

فصل نهم - تعاریف

ماده ۱ - از نظر این قانون مؤلف و مصنف هنرمند «پدیدآورنده»، و آنچه از راه دانش یا هنر و یا ابتکار انسانی پدید میآید بدون نظر گرفتن طریقه یا روشی که در بیان یا ظهور و یا ایجاد آن بکار رفته «اثر» اطلاق میشود.

ماده ۲ - اثرهای مورد حمایت این قانون بشیخ زیر است :

- (۱) کتاب و رساله و جزوه و نمایشنامه و هر نوشته دیگر علمی و فنی و ادبی و هنری .
- (۲) شعر و ترانه و سرود و تصنیف که به ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد .
- (۳) اثر سمعی و بصری بمنظور اجراء در صحنه های نمایش یا پرده سینما یا بخش از رادیو یا تلویزیون که به ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد .
- (۴) اثر موسیقی که به ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد .
- (۵) نقاشی و تصویر و طرح و نقش و نقشه جغرافیائی و ابکاری و نوشته ها و خطهای تزئینی هرگونه اشیا تزئینی و اثر تجسمی که به هر طریق و روش بصورت ساده یا ترکیبی بوجود آمده باشد .
- (۶) هرگونه پیکره (مجسمه)
- (۷) اثر معماری از قبیل طرح و نقشه ساختمان .
- (۸) اثر عکاسی که با روش ابکاری و ابداع پدید آمده باشد .

- ۹ اثر ابتکاری مربوط به بنسرهاست و سنتی یا صنعتی و نقشه قالی و گلیم .
- ۱۰ اثر ابتکاری که بر پایه فرنگک عامه (فولکلور) یا میراث فرهنگی و هنری ملی پدید آمده باشد .
- ۱۱ اثر فنی که جنبه ابداع و ابتکار داشته باشد .
- ۱۲ هرگونه اثر مبتکرانه دیگر که از ترکیب چند اثر اثرهای نامبرده در این فصل پدید آمده باشد .

فصل دوم - حقوق پدیدآورنده

ماده ۳ - حقوق پدیدآورنده شامل حق انحصاری نشر و پخش و عرضه اجرای اثر و حق مجسمه برداری مادی و معنوی از نام و اثر اوست .

ماده ۴ - حقوق معنوی پدیدآورنده محدود بزمان و مکان نیست و غیر قابل انتقال است .

ماده ۵ - پدیدآورنده اثرهای مورد حمایت این قانون میتواند استفاده از حقوق مادی خود را در کلیه موارد از جمله موارد زیر بغیر و کذا کند .

- ۱) تهیه فیلمهای سینمایی و تلویزیونی و مانند آن .
- ۲) نمایش صحنه ای مانند تئاتر و باله و نمایشهای دیگر .
- ۳) ضبط تصویری یا صوتی اثر بر روی صفحه یا نوار یا هر وسیله دیگر .
- ۴) پخش از رادیو و تلویزیون و وسائل دیگر .
- ۵) ترجمه نشر و تکثیر و عرضه اثر از راه چاپ نقاشی و عکاسی و کراور و کلیشه و قالب ریزی و مانند آن .

- (۶) استفاده از اثر در کارهای علمی ادبی و صنعتی و هنری و تبلیغاتی .
- (۷) بکار بردن اثر در فراهم کردن یا پدید آوردن اثرهای دیگری که در ماده دوم این قانون درج شده است .
- ماده ۶ - اثری که با همکاری دو یا چند پدیدآورنده بوجود آمده باشد و کار یکایک آنان جدا و متمایز نباشد از
 مشترک نامیده میشود و حقوق ناشی از آن حق مشاع پدیدآورندگان است .
- ماده ۷ - نقل اثرهایی که انتشار یافته است استناد به آنها بقاصداً ادبی و علمی و فنی و آموزشی و تربیتی و
 بصورت اقتفا و تقریب با ذکر نام خود در حدود متعارف مجاز است .
- تبصره - ذکر نام خود در مورد جزوه‌هایی که برای تدریس در مؤسسات آموزشی توسط معلمان آنها تهیه و تکثیر شود
 الزامی نیست مشروط بر اینکه جنبه انتفاعی نداشته باشد .
- ماده ۸ - کتابخانه‌های عمومی و مؤسسات جمع‌آوری نشریات و مؤسسات علمی آموزشی که بصورت غیرانتفاعی
 اداره میشوند میتوانند طبق این نامه‌ای که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید از اثرهای مورد حمایت این قانون از راه
 عکسبرداری یا طرق مشابه آن بجز آن مورد نیاز و متناسب با فعالیت خود نسخه برداری کنند .
- ماده ۹ - وزارت اطلاعات میتواند اثری را که قبل از تصویب این قانون بخش کرده یا انتشار داده است
 پس از تصویب این قانون نیز کماکان مورد استفاده قرار دهد .
- ماده ۱۰ - وزارت آموزش و پرورش میتواند کتابهای درسی را که قبل از تصویب این قانون بموجب قانون
 کتابهای درسی چاپ و منتشر کرده است کماکان مورد استفاده قرار دهد .

ماده ۱۱ - نسخه برداری از اثرهای مورد حمایت این قانون مذکور در بند ۱، از ماده ۲، و ضبط برنامه های رادیویی و تلویزیونی فقط در صورتیکه برای استفاده شخصی غیر انتفاعی باشد مجاز است .

فصل سوم

مدت حمایت از حق پدیدآورنده و حمایت های قانونی دیگر

ماده ۱۲ - مدت استفاده از حقوق مادی پدیدآورنده موضوع این قانون که بموجب مصایب یا ارث منتقل شود از تاریخ مرگ پدیدآورنده سی سال است اگر وارثی وجود نداشته باشد و یا بر اثر وصایت مکتبی منتقل نشده باشد بر این همان مدت منظور استفاده عمومی در اختیار وزارت فرهنگ و هنر قرار خواهد گرفت .

تبصره - مدت حمایت اثر مشترک موضوع ماده ۶، این قانون سی سال بعد از فوت آخرین پدیدآورنده خواهد بود .

ماده ۱۳ - حقوق مادی اثرهایی که در نتیجه سفارش پدید می آید تا سی سال از تاریخ پدید آمدن اثر متعلق به سفارش دهنده است مگر آنکه برای مدت کمتر با ترتیب محدودتری توافق شده باشد .

تبصره - پاداش مجایزه نقدی و امتیازاتی که در مسابقات علمی و هنری و ادبی طبق شرایط مسابقه به آثار مورد حمایت این قانون موضوع این ماده تعلق میگیرد متعلق به پدیدآورنده خواهد بود .

ماده ۱۴ - انتقال گیرنده حق پدیدآورنده میتواند تا سی سال پس از واکنداری از این حق استفاده کند مگر اینکه برای مدت کمتر توافق شده باشد .

ماده ۱۵ - در مورد مواد ۱۳ و ۱۴، پس از انقضای مدت های مندرج در آن مواد استفاده از حق مذکور

در صورت حیات پدید آورنده متعلق بخود او و در غیر این صورت تابع ترتیب مقرر در ماده (۱۲) خواهد بود .
ماده ۱۶ - در موارد زیر حقوق مادی پدید آورنده از تاریخ نشر یا عرضه بمدت سی سال مورد حمایت این قانون خواهد بود :

۱. اثرهای سینمایی یا عکاسی .

۲. هرگاه اثر متعلق بشخص حقوقی باشد یا حق استفاده از آن به شخص حقوقی واگذار شده باشد .

ماده ۱۷ - نام و عنوان نشانه ویژه ای که معرف اثر است از حمایت این قانون برخوردار خواهد بود و مجلس نمیتواند آنها را برای اثر دیگری از همان نوع یا مانند آن بر تیمی که القاء شبهه کند بکار برد .

ماده ۱۸ - انتقال گیرنده و ناشر و کسانی که طبق این قانون اجازه استفاده یا استناد یا اقتباس از اثری را بنظر انتفاع دارند باید نام پدید آورنده را با عنوان نشانه ویژه معرف اثر همراه اثر یا روی نسخه اصلی یا نسخه چاپی یا تکثیر شده بر روش معمول و متداول اعلام و درج نمایند مگر اینکه پدید آورنده ترتیب دیگری موقت کرده باشد .

ماده ۱۹ - هرگونه تغییر یا تحریف اثرهای مورد حمایت این قانون نشر آن بدون اجازه پدید آورنده ممنوع است .

ماده ۲۰ - چاپخانه ها و بنگاههای ضبط صوت و کارگاهها و اشخاصیکه بچاپ یا نشر یا بخش یا ضبط یا تکثیر

اثرهای مورد حمایت این قانون میپردازند باید شماره دفعات چاپ و تعداد نسخه کتاب یا ضبط یا تکثیر یا بخش یا

انتشار و شماره مسلسل روی صفحه موسیقی و صدرا بر تمام نسخه های که بخش میشود با ذکر تاریخ و نام چاپخانه یا بنگاه

و کارگاه مربوط بر حسب مورد درج نمایند .

ماده ۲۱ - پدید آورندگان میتوانند اثر و نام و عنوان نشانه ویژه اثر خود را در مراکز ذی که وزارت فرهنگ و هنر

باینین نوع آثار کهنی می نماید به ثبت برسانند . (این ماده چگونگی و ترتیب انجام یافتن تشریفات ثبت و همچنین مرجع پذیرفتن درخواست ثبت تصویب هیئت زیران خواهد رسید .)

ماده ۲۲ - حقوق مادی پدیدآورنده موقعی از حمایت این قانون برخوردار خواهد بود که اثر برای نخستین بار در ایران چاپ یا پیش یا نشر یا اجراء شده باشد و قبلاً در هیچ کشوری چاپ یا نشر یا پیش یا اجراء نشده باشد .

فصل چهارم - تخلفات و مجازات ها

ماده ۲۳ - هر کس تمام یا قسمتی از اثر دیگری را که مورد حمایت این قانون است بنام خود یا بنام پدیدآورنده بدون اجازه او و یا عالماً عامداً بنام شخص دیگری غیر از پدیدآورنده نشر یا پیش یا عرضه کند بحسب تأدیبه از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد .

ماده ۲۴ - هر کس بدون اجازه ترجمه دیگری را بنام خود یا دیگری چاپ و نشر کند بحسب تأدیبه از سه ماه تا یکسال محکوم خواهد شد .

ماده ۲۵ - متخلفین از مواد ۱۷-۱۸-۱۹-۲۰ این قانون بحسب تأدیبه از سه ماه تا یکسال محکوم خواهند شد .

ماده ۲۶ - نسبت به متخلفان از مواد ۱۷-۱۸-۱۹-۲۰ این قانون در مواردی که بسبب سپری شدن مدت حق پدیدآورنده استفاده از اثر با رعایت مقررات این قانون برای همگان آزاد است ، وزارت فرهنگ و هنر عنوان شاکی خصوصی خواهد داشت .

ماده ۲۷ - شاکی خصوصی میتواند از دادگاه صادرکننده حکم نهایی درخواست کند که مفاد حکم در یکی از روزنامه ها

باتخاب هزینه ادا گمی شود .

ماده ۲۸ - برگاه متخلف از این قانون شخص حقوقی باشد علاوه بر تعقیب جبرانی شخص حقیقی مسئول که جرم ناشی از تصمیم او باشد خسارات شاکی خصوصی از اموال شخص حقوقی حیران خواهد شد و در صورتیکه اموال شخص حقوقی بمنهائی تکافونگند ما به التفاوت از اموال مرتکب جرم حیران میشود .

ماده ۲۹ - مراجع قضائی میتوانند ضمن رسیدگی بشکایت شاکی خصوصی نسبت به جلوگیری از تشویش و عرضه آثار مورد شکایت و ضبط آن دستور لازم بضا بطین دادگستری بدهند .

ماده ۳۰ - اثر نیکه پیش از تصویب این قانون پدید آمده از حمایت این قانون برخوردار است ^{صیقل} شخا بدون اجازه از اثرهای دیگران تا تاریخ تصویب این قانون استفاده یا بهره برداری کرده اند حق نشیر اجراً یا بخش یا تخمیر یا ارائه مجدد یا فروش آن آثار را ندارند مگر با اجازه پدید آورنده یا قائم مقام او با رعایت این قانون ، متخلفین از حکم این ماده همچنین چنانکه برای فرار از کیفر تاریخ مقدم بر تصویب این قانون اثر را بچاپ رساند ضابط یا تخمیر یا از آن بهره برداری کنند به کیفر مقرر در ماده (۲۳) محکوم خواهند شد .

دعای و شکایاتی که قبل از تصویب این قانون در مراجع قضائی مطرح گردیده به استسبار خود باقی است .

ماده ۳۱ - تعقیب بزه های مذکور در این قانون با شکایت شاکی خصوصی شروع و بالذات اذ موقوف میشود .

ماده ۳۲ - مواد ۲۴۵ و ۲۴۶ و ۲۴۷ و ۲۴۸ قانون مجازات عمومی ملغی است .

ماده ۳۳ - آئین نامه های اجرایی این قانون از طرف وزارت فرهنگ و هنر و وزارت دادگستری



وزارت اطلاعات تهیه و تصویب هیئت وزیران خواهد رسید .
قانون فوق مشتمل بر سی و سه ماده و سه تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ دو شنبه سوم آذر
یکهزار و سیصد و چهل و هشت در جلسه روز پنجشنبه یازدهم دیماه یکهزار و سیصد و چهل و هشت شمسی به تصویب مجلس
شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است .

از طرف نخست وزیر - محمود کشفیان